



# PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

## "THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Julija 31-23) poleg valoga imena na naslova pomeni da vam je s tem duomom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

### PREOSTANEK BARBARIZMA V ALABAMI.

Alabama je edina država v Uniji, ki se trdno drži stare navade, po kateri se kazneni oddajajo v najem privatnim podjetnikom, da jih izkoriščajo v svojo korist. Naprednim elementom v državi Alabami ni ta preostanek barbarizma všeč, a zdi se, da so ti elementi še v manjšini ali da je njih vpliv tako majhen, da se ta preostanek telesne sužnosti še ni dal odpraviti.

V državi je okoli tri tisoč kazencev. Okoli tisoč šest jih je pa oddanih v najem privatnim podjetnikom. Kakor so ob času telesne sužnosti bili krepki sužnji najvišje v ceni, tako tudi zdaj najbolj krepke kazence oddajo v najem privatnim bizniškim interesom, ker po šibkih kazencih nihče ne vpraša. Kadar kazenci prestopijo svojo kazen, ki so oddani v najem, so večinoma telesne podrtine. Privatni podjetnik plača zanje najemnino, na to jih izkorišča po najboljši izkoriščevalni metodi, da iztisne iz njih veliko profita. Privatni podjetniki ne najemajo teh kazencev iz človekoljublja, da rešijo kazence življenja v ječi, ampak pri njih odloča le profit.

Da se doseže velik profit, mora tak kazenski najemnik delati kot črna živina. Tudi hrana je taka, da podjetniku ni treba izdati zanjo veliko denarja. Sanitarne naprave so menda v taborih, v katerih prebivajo v najem oddani kazenci, tudi v takem stanju, da ne zaslužijo svojega imena.

Vse to je razumljivo. Ako kazenec prične hirati, še preden je njegova kazen končana in če po prestani kazni kazenec podleže hiranju, ni to za podjetnika prav nobena izguba. Zanj je še dobiček, ako je kaznenčeva delavna moč tako izčrpana, da mora v bolnišnico, še preden je njegova kazen dokončana. V takem slučaju najame podjetnik druge kazence, to je druge čvrste, krepke in sveže delovne moči, ki mu veliko več producirajo kot peščice delovne moči kazencev, katerih kazen se bliža koncu.

Komitej državljanov v omenjeni državi, ki so za odpravo tega preostanka, kateri nas spominja na barbarizem, izjavlja, da se devetdeset odstotkov od poškodovanih in ponesrečenih kazencev poškoduje in ponesreči, ko so oddani v najem. Osemdeset odstotkov od teh pa zapade tuberkulozi.

Komitej navaja številke. V letu 1917 je bilo ubitih 27 kazencev, v letu 1918 štirinajst, v letu 1919 trinajst, v letu 1920 dvanajst, v letu 1921 dvajset. V Alabami je dve sto petdeset rudnikov, v katerih delajo. In pet in dvajset odstotkov je bilo kazencev od vseh ponesrečenih rudarjev v teh rudnikih.

Država ima po sedanjih nazorih pravico kaznovati ljudi, ki se pregreše zoper njene postave. Ako je kaznovan človek prodan po naloženi kazni v sužnost, je to poostrenje kazni, ki se nikakor ne ujema z načeli razumnega modernega človeka. Poostrenje kazni je bilo v navadi v mračnjakem srednjem veku in je še v navadi pri barbarih in polbarbarih. Ljudje, ki izjavljajo, da so civilizirani v duhu moderne civilizacije, so odpravili vsako poostrenje kazni.

Ako je kdo obsojen v ječo in na trdo delo, tedaj naj to delo opravlja za državo. Nikakor pa ni častno za državo, ako država odda delo privatnim podjetnikom, povrhu jim pa odda v najem še kazence, s katerimi bi lahko sama izvršila to delo, da jih izkoriščajo v svojo korist.

Oddajanje kazencev v najem privatnim podjetnikom, se mogoče strinja z moralnimi načeli južnih rudniških baronov, plantažnikov in drugih izkoriščevalcev, ljudje, ki imajo druge pojme o moralni kot te vrste izkoriščevalci, pa odločno in na glas izjavljajo, da je oddajanje kazencev nemoralno in poniževalno za državo.

Oddajanje kazencev v najem privatnim podjetnikom je preostanek iz časa telesne sužnosti. Sužnjedrži so tudi takrat izjavljali, da je telesna sužnost moralna naprava in zagovarjali so jo celo z verskega stališča. Tako tudi dandanes nekateri privatni podjetniki svečano izjavljajo, da je oddajanje kazencev popolnoma moralna naprava, ker ima namen poboljšati kazence. Kljub takemu gobezdanju od strani nekaterih privatnih podjetnikov bo oddajanje kazencev kmalu odpravljeno, kajti kar ne soglašajo s pravim človeškim čustvom, se mora odpraviti prejalše, pa če temu vpirajo ali ne nazadnjaki najtemnejše vrste.

### SLIKE IZ NASELBIN.

Collier, Pa. — Malokdaj je slišati kak glas iz te naselbine; čeravno je tu zaposlenih precejšnje število Slovencev. Tudi jaz nimam poročati nič veselega; le žalostno novico o nezprosnih smrti, ki je uničila življenje moji ženi v starosti 28 let.

Pokojnica je bolehal nekaj časa na kolčnem kamnu (gallstone). Zdravnik ji je svetoval naj gre k operaciji, kar je tudi storila. A za ni nič pomagalo; po kratki točki mučni bolezniji je zatimila oči dne 30. julija ob enajstih.

Njeno samsko ime je bilo Mary Maci rojena je bila dne 9. decembra 1895 v Clartownu, Pa. Tam zapušča dve sestri, omoženi Verona Gabala in Ana Stanik ter brata Andyja Maci. Tudi zapušča sestro, omoženo Nečimer, v Shofu, Pa. Materi zemlji smo jo izročili dne 1. avgusta v Fairchancu, Pa., po katoliškem obredu.

Lepo se zahvaljujem bratom družva "Kanarček", št. 146, S. N. P. J., za krasni venec, ki so ji ga položili v zadnji poždraz. Pokojnica je bila tudi članica omenjenega društva. Dalje hvala njenim sestram in bratu za venec, družini Polovich za šopek cvetlice, družini Wisky za cvetlice, mojemu bratu in njegovi ženi za venec, botrom Ogorenc za venec svežih cvetlic in Franku Skodatu za vso pomoč z avtomobilom. Lepa hvala vsem, ki ste jo spremili na mirovdvor ter mene tolažili ob času teške izgube.

Nepozabna žena, ločena sva drug od drugega, a spomin na tebe je nepozaben. Teško je slovo, toda življenje nas kliče k našim dolžnostim. Mary, počivaj po trudopolnem delu sladko in mirno v objemu prsti naše nove domovine. Ko bo sijalo pomladno solnce in bo zelenela tvoja gomila, tako bo zelenel nate spomin in mojem srcu. — Frank Sterle.

Meriden, W. Va. — Nekoč so metali name bombe, da ne mlatim zadosti onih trebušarjev, ki se pasejo po naših zlatih pašnikih. Nikar mi ne štejete tega med debele grehe, ker ta trebušna bestija se drži bolj tam za wallstreetakim fencom. Za življenje se ne zmeni, da bi metal kamenje je pa predaleč. Lovil bi jih najraje v zanko kot "cowboy" krave, a je zlodeji, ker sem preneroden, da bi metal tiste vrvi in tudi ta je ena, da ne znam jahati. Če bi pa tekel za njimi, pa vsled revmatizma sedem laških let nobenega ne vjamem, čeprav je mrha trebušna milijonaraka počasna...

Ko sem zadnjič spet "rajtal ta črna" po "Sahari", me je premetil napis tukajšnje postaje, ki se imenuje Meriden, da sem skočil doli. Kot stoodstotnega, zagrizenega pečlarja me je skoraj sramp povedati — pa naj bo — da za čitanje nisem ustvarjen. Znam par besedi, kar sem se naučil iz prakse. Tam že vsak ve, da niso drugi kot večinoma svetniki in svetnice, zato ni čudno, če sem čital samo "Meriden", pri ostalih črkah "den" pa so mi stopile soize v oči, da nisem nič videl. Sele, ko sem zadel z zamišljeno bučo ob vrata Polancove hiše, se mi je zasvetil celi "Meriden".

Tu je precej zavednih Slovencev, ki pod nobenim pogojem niso stopili v zvezo, katero imenujejo s črkami: prva S, druga C, tretja A in zadnja B. Na tej strani, kjer je napis z začetnimi črkami "Meriden", razaja po raznih kevdrih pravi božji strah. Odkar sem jo prilomil iz Lucinsbora, Homerja in McIntyreja, se mi zdi, da se je že za pet milj podaljšalo grlo. Tako je sná.

Tam na drugem koncu, kjer pravijo "Ričvud", tako vsaj izgovarjajo, a ne vem, če je tako zapisano v svetem pisnu — tam res gre vse bolj na "rič". To bi se tako reklo, če je res sveti Urban, kot nekateri trdijo, patron vinogradov, hodil z brentami bolj okoli "Ričvuda". Drugod ga pa pogrešajo.

Še ena je — pa da se ne bodo kak pečlarji jecili name, če pride še čez leta kak pretep, ker vam to povem. Punčko so "štelali" tam pri sosedu. Prav majhna je še. Pa ni treba nikomur praviti, da ne bodo rekli, da jaz vse raznesem v svet. — Flaninc.

### Teško zasluženi denar za ničvredno delnico.

New York. — (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) Koliko milijonov na leto potrošijo tujerodni delavci za nakup ničvrednih delnic (shares) je težko reči. Zdi se neverjetno, da bi človek, ki trdo dela in si je iz svojega zaslužka prištelil s težko muko nekaj dolarjev, vložil svoje prištednje v rudnike ali petrolejeve vrlece, ki se baje nahajajo v neki državi, kjer on ni bil nikoli in kamor brčkone nikoli ne pojde, in o katerih sploh ne ve nič, razun kar mu je povedal gostobesedni agent. In vendarle ogromno je število priseljencev, ki mečejo svoj denar skozi okno zavoljo lepo natiskane in okrašene pole papirja.

Nedavno je "Foreign Language Information Service" dobil pismo od nekega kmeta v starem kraju. Umrl mu je brat v Ameriki in mu zapustil delnice od sedemnajst ameriških zlatih rudnikov v nominalni vrednosti od približno \$20,000. Dedič bi rad prodal svoje delnice in, ker se boji švindlerjev, prosi zgoraj omenjeno organizacijo, naj jih zanj proda. Dobil je odgovor, da niti ena izmed onih rudniških kompanij ve ni nahajala v seznamu ameriških delniških družin in da so vse delnice skupaj bile vredne le onih par centov, ki bi jih starinar plačal za star papir.

Mnogi ljudje si predstavljajo zlati rudnik kak premogovnik, le da se mesto premoga izkopava zlato v debelih grudah. Resnica pa je, da v "zlatem" rudniku, za katerega prodajajo delnice, ni

morda ni za en cent vrednosti zlata. Ko iskalec zlata, takozvani prospektor, najde neke kak prostor, o katerem misli, da bi se v njem moglo najti zlato, ako se koplje zadosti globoko, on organizira delniško družbo (stock company); večino delnic si pridržijo za se, ne da bi plačal cent zanje, in ostalo proda, da si s izkupljenim denarjem zagotovi zadosti sredstev za kopanje do onih plasti, kjer utegne biti zlato. Ko dokoplje do teh plasti in ne najde pričakovanega zlata, se rudnik izpusti, delniška družba preneha obstajati in vloženi denar je izgubljen. Najmanj devetindeset odstotno izmed vseh zlatih "majn" konča na ta način. Ista stvar je z drugimi rudami. Vložiti torej denar v taka podjetja je jako dvomljiva stvar, razun ako se kdo nahaja na lieu mesta in zna soditi, da-li se izplača riakirati ali ne.

Švindler z "zlatimi" delnicami je cvetel približno deset let, dokler se niso ljudje nekoliko spametovali. Ali švindlerji so iznajdljivi in istuhali so nove li-manice za kafino. Mesto zlata je nastopil petrolej kot primerna vaba. Hitro obogateneje iz petrolejevih vrlocev kar omamlja ljudi, da postanejo prav lahke žrtve raznim gojufom. Kar vrtoglavno je število milijonov, ki se letno troši za petrolejeve delnice brez najmanjše vrednosti.

Najnovjši način prevare na tem polju je t. zv. "oil lease". Agent ponuja žrtvi, da si vzame v najem za dobo pet let akvir zemlje v Texasu, kjer ni še nikdo zavrtal za petrolej, ali kjer se baje nahajajo pod zemljo ogromno petroleja. Dobiček da bo velikanski, češ da se bo izkupilo "iz najemnin porabilo za izvrnanje vrleca sredi najetih komadov zemljiš; ko se potem najde petrolej, bo najemnik v stanu predati svoje najemninske pravice za stokrat toliko, kolikor je dal za njega. Na tisoče ljudi je še plačalo drago za take najemnine, ali ni še znano, da bi bil kdo pri tem še kaj zaslužil.

Iz vsega tega sledi nauk za našega človeka. Ako nisi na lieu mesta in nisi vešč takim poslom, ne vložij niti centa v zlato, petrolejeve ali druge rudniške "šere."

### Profiti iz javnih naprav.

(Leland Olds za Fed. Press.)

Javne naprave so čedalje bolj spojene po svojih lastnikih. Zasebni lastniki javnih naprav se združujejo ter tako postajajo lastniki čez javne naprave širom vse dežele. Ogromni so njih dobički iz javnih naprav, katerih se poslužuje ljudstvo. Ti dobički so stalni in grede v čepo malega števila finančnih magnatov. Kadarkoli človek plača ob mesecu pristojbino za porabljenje elektrike, plina ali telefona ali kadar plača vozno na poštinišči železnici, vselej plača pri tem 25 odstotkov od vsote lastniku, ki ima založen denar v javnem podjetju.

Skupni dobički iz javnih naprav, ki jih posedujejo zasebni lastniki v Združenih državah so prav malo manjši kot vsota vsega denarja, kar ga zaslužijo delavci pri zasebnih javnih napravah, in sicer znašajo \$1,000,000,000 na leto. Investorje, ki imajo denar naložen pri podjetjih javnih naprav, ščitijo pri prejemanju profita oblasti, katerih dolžnost bi bila ščititi ljudstvo, da plačuje smerni cene pri uporabljanju javnih naprav.

Miljon udeležencev pri javnih napravah prejema približno milijardo dolarjev letne plače, kakor doznava Pennsilvanski informativni urad. Kapitala pa je v javnih napravah širom vse dežele vložena pri podjetjih za:

električ. luč in silo	\$5,000,000,000
električne železnice	5,000,000,000
plin	3,000,000,000
Skupaj	\$16,000,000,000

Ogromna je glavica, naložena v zasebnih podjetjih za javne naprave, a posejete je le mala skupina ljudi. Od tega kapitala vlečejo neprestano dividende, kajti ta industrija nikdar ne preneha ter deluje vedno enako. Kako veliki so njih profiti sodimo se lahko po številkah, ki povedo, od koliko vsote so morali denarji mogotei, lastniki javnih naprav, plačati dohodninski davek. Davek so plačali od vsote \$4,300,000,000. Od te vsote so plačali približno 66 odstotkov za obratovanje naprav, v čemur so

### Semintje.

Amerika pomaga, pomaga križem zdaj v Evropi. Ali se je Evropa ozirala na rinajst ameriških mirovnih tokov, ko se je sklepal mir? Kdo garantira, da bo Evropa zdaj vpoštevala ameriške navade, ako pomaga Evropi?

Ako evropski kapitalisti morejo pomagati Evropi, je znamenje, da umira počasne smrti evropski kapitalizem. In kadar pogine, se evropski delavci in kmetje prav zanesljivo ne bodo jokali za njim.

Na božjo pot vabi pater, poborniki pater. Veliki odpustki se dobe za grešnike na božji poti, pater pa do dolarje.

"Ljudje na svetu vse nared seveda za denar," pravi pater. Pozabili je povedati, da fleškar nari niso izjema, akoravno so ljubili večno uboštvo.

Najnovjša izobraženost patriarhata se pokazuje v tem, da se iz poštene slovenske matere vdove nopoluje, ki se trudi in dela, da vzgoji svojeotroke, da postanejo vredni člani človeških družbe.

Marsikdo je vedel, da je fleškajnarska sirovost velika, še večja je pa fleškajnarska neotesanost! Norčevanje iz poštene matere pa govori jano kot beli dan, če bi danes imela sv. inkvizicija še moč, da bi fleškajnari posekali v pobesnelosti dominikance, zvozte hlapce rimske inkvizicije v srednjem veku.

Pa saj ni čudo! Od faliranih študentov v rujavih kutah ni drugega pričakovati kot sirovost in neotesanost, pomočstvo z velike porejdi osebne nadutosti in posurovelosti in bestijalnosti.

Mogoče se sirovi kutar nekega dne prepriča, da poštene slovenske matere in vdove niso terciarke, ki s enim očesom klikijo na lesenega svetnika, z drugim pa na kutarja.

Takrat se mogoče kutarska sirovina poduči, da ima sirovost tudi svoje meje, čeprav ta sirovost tiči v kosti in si domišluje, da vživa zaradi kute posebno privilegije.

Nizkotno je mišljenje patra, ki je menjal še kute rjaznih redov, kot navadni človek menja srajce, za to podtika tudi svojim bližnjim nizkotnost.

Po morali sv. Ligorija se to vse vrši brez greha, saj gre za rimsko bisago!

vračunan; vsi njih stroški, drugo pa je dobiček.

Da se družbe z javnimi napravami združujejo v velike skupine ali truste, lahko sodimo po tem, kako velike so povzlele nekatere in kako se krči njih število.

North American Co. z Broadwaya v New Yorku poseduje javne naprave, ki služijo prebivalstvu vseh važnejših industrijskih središč v Wisconsinu, Misouriju in Ohiju. Njenih naprav se poslužuje nad 2,800,000 ljudi. Ta kompanija je naredila zadnje leto skoraj \$19,000,000 čistega profita, kar je toliko kot 35 odstotkov denarja, ki so ga plačali konzumentje za posluževanje javnih naprav. Kompanija je izdala po 10 odstotne delnice svojim lastnikom, drugo pa pripisala kapitalu na tak način, da jim ni treba plačati od dohodkov davka.

"The Cities Service Co." iz Wall Streeta kontrolira električno silo in razsvetljavo, električne železnice ter umetni plin in olje v 350 okrožjih s 2,500,000 prebivalstvom in v 21 državah. Leta 1921, ko je bila depresija, je kompanija zaslužila \$81,000,000, kar je šlo na delnice; druga leta ima kajpada še večji dobiček.

"Standard Gas & Electric Co." poslužuje ljudstvo s plinom, elektriko in ima električne železnice v 665 občinah ter zalaga 2,375,000 prebivalstva. Tej kompaniji se je dobiček lanskega leta podvojil nad dobičkom predlanskega leta.

Pri javnih napravah, ki so najbolj potrebne ljudstvu in jih revni sloj največ uporablja, mogoče se najbolj grabijo in združujejo se v močne organizacije in truste, da imajo pod seboj javne naprave kar po več državah.

Delavec brez delavskega čustva je kakor vojak brez puške.

NOVA KNJIGA! NOVA KNJIGA!  
**"Pater Malaventura"**  
in  
**"V kabaretu"**  
Spisal Zvonko A. Novak. Ilustracije narisal Stanko Zele.  
Izdala in založila Književna matica S.N.P.J.  
Povest iz življenja ameriških frančiškanov. To je prva slovenska knjiga v Ameriki, ki ima izvirne slike. Fina trda vezba. Stane \$1.50 s poštnino vred. Rojaki, sezite po tej knjigi, ne bo vam žal!  
Naročbe sprejema  
Književna Matica S. N. P. J.  
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

delavskega sveta.

Razne vesti.

delavski rudarji bodo zahtevali odpravo dela od kosa.

AMERIŠKI DOLAR OSVAJA SVET.

Izvaša se v bankrotu Evropo.

New Orleans, La. — Tukaj stav...

New York, N. Y. — Nemška marka je skoraj brez vsake vrednosti...

delavski delavci v mezdnem gibanju.

Daniel Frothingham, poslovodja American Express kompanije...

delavski delavci v mezdnem gibanju.

svetu se obeta nova ledena doba.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

Sydney. — Ameriški zastopnik na panpacifičnem znanstvenem kongresu...

delavski delavci v mezdnem gibanju.

AKOLJA ZA OLAJŠANJE PREDSEDNIŠKIH DOLŽNOSTI.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

Washington, D. C. — Kongresu bo predložena zahteva za varovanje življenj bodočih predsednikov...

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

delavski delavci v mezdnem gibanju.

TIHOTAPOEV NE VIDIJO

Za to pa pazijo na delavce.

New Orleans, La. — Javni uradniki morajo preveč paziti na stvar, ki ji pravijo v navadnem jeziku "delavska nevarnost."

MINNESOTI SE OBETA DOBRA LETINA.

Fairbanks, Minn. — Minnesotska pšenična žetev je mal delež poljskih pridelkov po celi državi.

LAKOTA IN LEGAR RAZRAJA TA V SLEZILI.

Berlin, Nemčija. — V Sleziji razraja lakota in se širi legar med revnimi sloji.

KAPITALISTIČNE INTERJE PERHAJO NEMOŽLO V PREPAD.

nekateri drugi poslanci so se mu smejali, ko je zagovarjal svojo politiko.

KAKO SPLETKARJO NA JUGU PROTI DELAVSKIM ORGANIZACIJAM.

New Orleans, La. — V severovzhodni kraje Louisiane je prišel človek, ki so ga retirali kot osumljenca in nevarnega prekuca.

KADAR IZGINEJO DELAVCI SE NE BRIGAJO DOSTI.

San Francisco, Cal. — Ko sta nedavno izginila dva biznismana, je zagnalo dnevno časopisje tak trušč, kakor da se svet podira.

SMOLA IRAŠKEGA KRALJA V LETALU.

Jeruzalem, Palestina. — Kralj Feisal, ki kraljuje v Iraku, v novoustanovljenemu kraljevstvu, bi se bil kmalu ubil, ko je letalo padlo dol na zemljo na poletu v Bagdad.

PROMET NA VZHODU IN ZAPADU NEMOŽJE USTAVLJEN.

Berlin, Nemčija. — Na zapadu in vzhodu Nemčije je promet ustavljen. Zapadna porenjska komisija je ustavila promet na zapadu za osem dni, ker je nekdo vrzel bombo v Dueseldorfu.

PISMA NA POSTI

Chicago imajo: Ema Kupović, št. 556, Marija Koz, št. 559, Radica Eja, št. 602, Michael Savanović, št. 609; Steve Soljačić, št. 620.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v delavi Illinois.



GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

IZVRŠEVALNI ODBOR: UPRAVNI ODBEK: Predsednik Vincent Calakar, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 81, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vognich, urednik Špela Jaga Zvertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODBEK: John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidor, Box 673, Ely, Minn., John Terelaj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODBEK: OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrüß, Box 266, Moon, Pa., John Grošelj, 14621 Papp Ave., Cleveland, O. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Mare, Box 106, Hull, Minn., za severozapad. Mike Zegal, 8453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 36th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 8800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor: Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Orvan, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill. Jos. Štuk, 6404 Orvan Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O. POZOR! — Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na posla gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebuje se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse priložne glade področja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je ugoraj. Vsi priložni na gl. porotal odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill. Vsi dopisi in dopisni spisi, nanašanja, oglaš, naročila in spisi vse bar je v svoji v glavnem jednoti, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VABILO NA VESELICO katero priredi DRUŠTVO "MIRNI DOM" Št. 448, S. N. P. J. dne 11. avgusta, 1923, na dobro znanem slovenskem prostoru v Morrellvillu, pri Johnstownu, Pa. Ukludno se vabi v prvi vrsti članstvo našega društva in sosednih društev, ter rojake in rojakinje domače in iz bližnje okolice, da se v obilni številu vdeležite naše veselice. Za uspešno, točno in dobro postrežbo in mnogo zabave bodo skrbeli veselilni odbor. Igrala bodo izvrstna godba. Torej pridite in se zabavajte z nami. Ukludno vabi ODBOR.

MAŠI POTOVALNI ZASTOP. NIKI v državi Pennsylvania so na delu; brat Jernej-Kokelj, brat Anton Oseppek in Jerry Alesh. V Clevelandu in okolici je brat Anton Jankovich in sedaj pride v državo Wisconsin Louis Zakrajšek, kjer bo obiskal vse rojake in člano z namenom, da se naroče na dnevnik Prosveto. Upravništvo priporoča rojakom in še posebno našim članom, da grede na roke našim zastopnikom in jim po možnosti pomagajo pri agitaciji za list Prosveto. Filip Godina, upravitelj.

NAPRODAJ JE Štiri sobna hiša, 4 (lote) "stay-bliša, hlev za kravo in prašiče. Za ceno se oglašite pri lastnici: Marija Suštar, 74th avenue, Summit, Ill. (Advertisement)

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite Severa's Balzol (spej znač kot Življenjski Balsam) Priporočen za neprebavljanje, zastarela stoptija in oslabelosti. Cena 60 in 85 centov. Vprašajte našej v lekarnah. W. F. SEVERA CO. CLEAR RAPIDS, IOWA.

TOČNA IN HITRA postrežba, zmerne cene, to je gesto poslovanja, radi kateroga je naš zavod vsestransko poznan in priznan med Slovenci v Ameriki. Naša direktna zveza z Jadransko Banko in vsem njenim podružnicam, kakor tudi mnogoletna skušnja omogočujeta nam izvrstitev vseh poslov v popolno zadovoljstvo naših rojakov. Razum rednih pošiljatev izvršujemo tudi isplačila potom "brzojavnega pisma" in sicer v teku enega tedna, za kar računamo samo \$1.00. Vloge obratujemo po 4% na leto. Freshrbino potna listke za v Evropo in iz Evrope v Ameriko. FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York, N.Y. Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE

ZA KUHANJE PIVA DOMA imamo v zalogi slad, kmečji, sladkor in vse druge potrebščine. Poskušite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vodni je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi stirkov sodov, staklenice in raznih loncev, itd. Mi vam dostavimo naročila po pošti, točno in vse kraje. Gročičijam, sladničarjem in v prodajne telesne dame primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Lev Tolstoj: Rodbinska sreča.

DRUGI DEL.

(Konec.)

"In, ti imenuješ to ljubezno, akoravno je le muka!" vzkliknila sem. "Zakaj si mi dovolil živeti v velikem svetu, ko se ti je zdel tako škodljiv zame, da si mi zaradi njega prikralil svojo ljubezen?"

"Ni se zgodilo zavolje sveta, draga moja," odvrnil je on.

"Zakaj me nisi zvezel, ubil? Bilo bi bolje za mene, mnogo boljše, nego da sem izgubila vse, kar me je osrečevalo. Bilo bi mi dobro, in obvaroval bi me vsake sramote."

Zopet sem gorko zaplakala in pokrila lice.

V tem hipu dospeli ste Katra in Sofija, veselo govoreči in smejačo, na hladnik, pa opazivši naju, utihnili ste in urno odšli.

Molčala sva dolgo, jaz sem se izplakala in bilo mi je lažje pri sreči. Ozrla sem se nanj.

Sedel je glavo podpiraje z roko in videlo se je, kakor bi mi hotel odgovoriti na moj pogled, pa vzdihnil je le globoko in si zopet podprl glavo. Stopila sem k njemu in prijala ga za roko, na kar me je zamisljeno pogledal.

"Da," rekel je, kakor ki ugibal moje misli. "Nam vsem, posebno pa vam ženskam je neobhodno potrebno, da izkusimo vse življenje predno ga spoznamo; skušajti drugih v tem oziru ni smeti verjeti. Ti me še takrat v tistem zapeljivem in pogubnem življenju nisi mogla razumeti. Pustil sem te, da ga za trenutek okusiš, ker uvidel sem, da nimam pravice odvrčati te, če tudi je zame samega ta čas že davno minul."

"Zakaj si živel z menoj in mi dovolil, da sem živela tako, ako si mo res ljubil?" potprašala sem.

"Zato, ker bi mi ne hotela in bi mi tudi ne mogla verjeti; morala si sama izkusiti in izkusila si..."

"Modroval si vedno," dejala sem, "in iz tega izvira, da si me zelo malo ljubil."

Umolknila sva zopet. "Grozna je tvoja trditve, a resnična," odgovoril je on, vstal in začel sem in tje hoditi. "Da, res

je, jaz sem kriv!" pristavil je in vstopil pred mene. "Ali bi ti naj ne dovolil, da bi me ljubila, ali pa bi te moral ljubiti bolj pripristo, da pripristo!"

"Pozabiva to!" dejala sem bojazljivo.

"Ne, kar je minulo, ne vrne se več... Nikdar več se ne vrne!" odrekel je on in glas mu je bil mehkejši.

"Vrnilo se je že vse", opomnila sem položivši mu roko na ramo.

Prijel me je za roko in mi jo stisnil.

"Ne, nisem ti govoril resnice, ko sem dejal, da mi ni žal minulosti... Da, žal mi je nekdanje tvoje ljubezni, tiste ljubezni, ki je več ni in je več ne bo! Kdo je tega kriv? ne vem. Ostala je ljubezen, pa ne ista; ostal je njen prostor, a ona je bolna ter nima več nekdanje moči, nima svežosti svoje. — Ostali so spomini in hvalečnost — toda..."

"Ne govori tako", segla sem mu v besede. "Bodi zopet vse, kot je bilo poprej... Je li, da je to možno?" povprašala sem zročna mu v oči. Pogled njegov bil je čist in miren, ko je bil tako name uprt.

Še dokler sem govorila, čutila sem, da je bilo nemogoče, česar sem si tako srčno želela. Našmehnil se mi je mirno in blago, kakor kakšen starec.

"Kako si še vendar mlada — in kako sem se še postaral jaz!" vzdihnil je na to. "Nimam več, česar iščeš pri meni. Zakaj bi varal samega sebe?" dodal je še in se smehljaj, kot poprej.

Stala sem molče poleg njega in sres mi je bilo mirneje.

"Ne trudiva se ponavljati življenja", nadaljeval je, "ne laživa samima sebi. Hvala Bogu, dovolj je da sva prosta prejšnjih nemirov in ganitev. Nimava si ničesar več želeli, ničesar več iskati; bila sva srečna, jako srečna. Sedaj se morava truditi za tega," rekel je, kazaje na malega Ivana, katerega je dojka prinesla k nama.

"Tako je, draga družica moja", končal je sklonivši se k meni ter poljubivši me na čelo. Ali to ni bil več poljub zarobenca, marveč poljub starega prijatelja.

Na sadovniku širila se je vedno močnejše večerna svežost, vedno slavnostnejše glasilo se je ptičje

petje in nebo pokrivalo se je vedno bolj gosto z zvezdami. Pogledala sem moža in bilo mi je na enkrat lažje pri sreči. Zdelo se mi je, kakor bi mi bila odvzeta bolelost, ki me je toliko mučila. Razumela sem hkrati jasno, da je čisto prenehalo čustvo onega časa, kakor je preminil čas sam; čutila sem, da se več povrniti ne more in da bi mi njegova povrnitev nanesla le žalost in nemir. Pred je preči... Pa je tudi v resnici bil oni čas tako krasen, v katerem sem bila srečna in kateri je že davno, davno minil...

"Čas je, da gremo čaja," pit!" opomnil je Sergij in vsi skupaj šli smo v sobo. Pri vratih srečala sem dojko z malim Ivanom. Vzela sem sinčka v naročje, pokrila mu gole nožice, pritisnila ga na prsi in ga poljubila. Razprostrij svoje ročice, odprl motne oči, pogledal okolo sebe, kakor bi bil česa spominjal, potem pa obstal z očmi na meni, iskra samosvesti zalesketala se je v njih — polne ustnice nabrale so se v ljubeznjiv nasmeš. "Moje je to dete, moje je to dete, moje, moje," mislila sem si, prešinilo me je nako neizrekljivo čustvo, pritisnila sem ga skrbno na sree, da bi mu ne narajala bolečin. In začela sem poljubljati njegove hladne nožice, ročice in glavo, komaj z lasmi poraslo.

Moj mož je pristopil k meni in urno sem pokrila otrokovo lice pa je zopet odkrila.

"Ivan Sergijev", dejal je on, božajoč ga s prsti po bradi. Ali jaz sem ga zopet brzo pokrila; nisem hotela, da ga gleda še kdo drugi, razven mene. Ozrla sem se na svojega moža. Oči so se mu smejele, ko jih je upri name. In sedaj po dolgem času bilo mi je milo in prijetno gledati vanje.

S tem dnevom končal je moj roman z mojim možem. Stara najina ljubezen bila mi je drag spomin, a novo čustvo do mojnih otrok in njihovega drugače, srečnega življenja, katera še uživam sedaj...

Ali veš, kakaj se tvoj deček tako rad potepa s drugimi dečki in uganja vase "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganke v obnašanju otrok najdeš v knjigi "Zakon biogenesije", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

Ali veš, kakaj se tvoj deček tako rad potepa s drugimi dečki in uganja vase "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganke v obnašanju otrok najdeš v knjigi "Zakon biogenesije", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

Ali veš, kakaj se tvoj deček tako rad potepa s drugimi dečki in uganja vase "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganke v obnašanju otrok najdeš v knjigi "Zakon biogenesije", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

Njeno življenje.

Fovest — Spisala Zofka Kveder-Demetrovič.

Knjeva kajžnica. — Zafala "Matka slovenska".

(Dalje.)

Potem zopet, kadar se je zgodaj popoldne vrnil iz mesta in zvečer sedel njej nasproti pri mizi, nagnjen nad knjige in zvezke, je vkipela v njenem srečnem materina ljubezen in posebno sočutje v njim in z njegovo usodo. Čutila je, da je zaznamovan od nesreče, ki še preči nanj, ki ga že davno mamj v propast. On ne slutit ničesar, kakor slep je, ali naenkrat ga pahne pošastna rokavica v prepad in pogubo. Gledala ga je z bolečim areem, kako je zrasel v visokega, lepega mladca. Njegov krasni obraz jo je spominjal njegove očeta, le da so bile poteze vnukove medlejšje in okrog ust mu je igral tuj, neprijeten in opasen izraz.

Rada bi bila istegnila roko čez mizo in ga pogladila po bujnih lasih: "Smilili se mi, sin!"

Ali vedela je, da je ne bi razumel, da bi se smejal njenim slutnjam; vedela je, da njegove oči drugače gledajo v svet kakor njena, da mu je všeč ona, kar ona črti, in da je marikaj, kar je njej vzvišeno in lepo, njemu le smešno. Vzdihnila je in molčala.

Takoj po Božiču ga je prehitela z lekcijami. "Knjigovodstvo mi je važnejše," je razlagal. "Stenografijo imam v štirinajstih dneh v mezineu."

"In vaja? Vaja je glavno!" je ugovarjala ona. "Počakam te par dni."

Ali on je že zopet začel popuščati v svoji vnevi, kakor gubi žoga svojo prožnost, ko ji uhaja zrak. Mat' mu je nekaj časa prigovarjala, potem ga je pustila. Nekaj zaničljivega je bilo v njenem pogledu, kadar se je srečala z njegovimi očmi. No njega že zdavnaj ni bilo več sram.

"Zdaj sem gotova," je rekla nekega večera. "Z vsemi lekcijami."

"Z vsemi."

"In znaš res vse?"

"Narekuj! Za parlamentarnega stenografa bi pač še ne bila, zato treba mnogoletie vaje, ali za navadno trgovsko in pisarniško potrebo bi gotovo že zadoščalo."

Vzel je neko knjigo in ji narekoval sestavek. Sledila ga je brez težave. Potem je iz stenograma prečitala vse še enkrat in bilo je točno.

Glej, glej, mama, saj se vedel nisem, da si tako nadarjena. Prav lahko bi tekmovala z mnogimi komptoristkami v mestu. Čestitam!"

Ponudil ji je roko nedolžno in brez zadrege.

Še sram ga ni, da sem ga prehitela, si je mislila v sreči. Čudila se je, da ga še vedno ne pozna.

Bilo ji je, da ga zgrabi za rame in strese: "Reci mi, kako naj zavpijem, da me boš slišal, kaj naj storim, da se zgančš!"

Trgovska žola, ki jo je obiskoval, je bila privatno podjetje.

"O, bo že izdelal," so odgovarjali na njena vprašanja, kadar se je prišla informirat o napredku svojega sina. "Pri nas postopamo individualno... V začetku je bil vaš gospod sin pač marljivojši, ali to se že popravi. Nobenega vzroka ni, da bi se vznemirjali. Imamo dijake, ki končajo tečaj v šestih mesecih, drugi potrebujejo eno leto in še dlje, dve leti. Kakor smo rekli, vse je individualno..."

Neko nedeljo v predpusta že kasno zvečer sta dva mlada gospoda potrkala na večna vrata. Tilda sama je šla odpirat. Držala sta vsak pod eno pazduho Rajka, ki se je komaj držal na nogah.

"Oprostite, malo preveč veselji smo bili," sta rekla tučca. "Rajka je omamilo. Komaj sva ga spragila čez klance domov."

"Hvala," je siknila Tilda med bledeimi ustnicami. Njene oči so bile čudne in ognjene.

Gospoda sta takoj odšla.

Rajko je omahnil na klopi pod oknom.

Stopila je predenj in ga sunila.

"Vstani in sleci se! Idi spat!"

"Mama... jaz... jaz sem pijan..." je jecljal sin z neumnim smehom na obrazu.

Zavrelo ji je v žilah. Slepo ogorčenje se ji je vzdignilo v sreči in jo pretresalo od glave do nog. Kri ji je butnila v obraz, v oči, v možgane. Vsa ponižanja, vsa sramota, od očeta in sina prizadeta njenemu ponosu, vsa bridka razočaranja, pekoče solze teptane duše, bolečina izdane, od nevrednikov onečastene ljubezni, brezkončne skrbi, brezuspešni boj dolgih let, vse je planilo pred njo in se ji zarezalo v lice.

Vse zaman, vse zaman!

Stisnila je pesti in udarila sina v bedasto smejoč se, pijani obraz.

Zgrudil se je na tla in začel bljuvati.

Zgnusilo se ji je nad njim.

"O, ti! O, ti!"

Sunila ga je z nogo.

"Pokvarjenec! Gnilo jabolko, črvivi sad!"

In jaz sem mu mati, o!"

Odšla je iz sobe in gor pod streho klicat Leno.

"Ostanite spodaj ležite na mojo posteljo! Jaz ga ne morem gledati..."

In v sobiču svoje dekle je vso noč jokala, vila roke, butala v glavo ob zid v neopisnem, divjem obupu.

XXI.

Tudi trgovskega kurza ni dovršil. Spril se je nekoč s profesorjem in ga celo udaril. Razvil se je škandal in direktor je pretil s sodiščem.

"Pustila bom vse. Naj gre svojim tokom. Zastoj je, z golimi rokami zaustavljaj lavino," si je omislila Tilda. "Vseeno mi je, prej ali pozneje."

Ali vendar je odšla v mesto, ves dan je hodila okrog gospodov, prosila, obetala zadoščenje, obljubila plačati zahtevano svoto v dobrodelne namene in znak dejanjskega kesanja.

(Dalje prihodnjik.)

VELIKA TEKMA!

Člani in prijatelji S. N. P. J., tukaj je nekaj izrednega za vas!!!

Nudi se vam ugodnost in lepa prilika, kakoršne še ni bilo v zgodovini jednote!

Sedaj imate priliko do lastnega avtomobila! Dobite lahko grafon s slovenskimi letnicami! Pošljemo vam pisalni stroj s slovenskimi črkami! Dobite lahko zlato uro in verižico s jednotlivim monogramom, samopojnik ali fountain pen! Dobite razne poudčne in dragocene knjige! — PA VSE TO BREZPLAČNO!!! Vse, kar je treba storiti, je, da se malo potrudite za pomnožitev našega članstva. In to ni težko. S. N. P. J. je dobro poznana! Slovsod kot najboljša in popolnoma ter vsestransko zanealjšva organizacija, zato je lahko pridobiti bodisi rojakino ali rojaka, da postane njen član. Vsk se rad pridruži naši mogoči delavski zadrugi, samo če ga pravilno nagovorite ter mu malo obrazložite, kako lahko postopi in koliko prednosti in ugodnosti ter zaščite bo deležen pri nas.

Te kampanje nismo uvedli za to, ker nam drugače ni mogoče dobiti novih članov! Naša organizacija baš sedaj najlepše napreduje in raste. SNPJ pridobi več na novem članstvu enem mesecu, kakor pa druge slične organizacije celo leto! Ampak vemo, da je še veliko rojakov, ki še niso v društvu. Vemo, da so vsi ti delavci in kot taki morajo imeti dobro poslovno društvo. Je jih še precej, ki se na zanimajo za organizacijo, dokler so mladi in zdravi, ko pa zbole ali če jih zadene nesreča in ko postanejo stari, pa le iščejo milosti pri nas in postanejo naše breme. Vse te je treba poskušati, vse te podučiti in spraviti v naše vrste. Na bodo deležni naših dobrot in naših dolžnosti.

Naši člani so bili zmeraj agilni in delavni, za to smo pa tako sijajno uspeli in zgradili tako veliko, tako mogočno organizacijo. Poznali in spoštovali so nje velike načela in plemenite ideje, pa so zanje delali neumorno in se žrtvovali — vse brezplačno. In prepričani smo, da bodo delali in agitirali z isto idealnostjo, pa z večjo navdušenostjo tokrat, kajti čaka jih še posebna nagrada v obliki raznih predmetov, ki so navedeni spodaj. Tokrat ne boste delali zastoj in se samo žrtvovali, kot je bilo prej, ko je bila naša organizacija še šibka in finančno nejakaja ter jo je bilo treba postaviti najprej na trdne noge. — SNPJ bo kmalu dvamilijonska organizacija in je v stanju, da vam izkaže hvalečnost za vaš trud in požrtvovalnost s primerno nagrado. Toda, ker se vam ta prilika nudi samo med prvim junijem in zadnjim novembrom t. l., zato ne odlašajte, — zavahajte rokave in pojdite na delo takoj! Požurite se in poskušajte dobiti ta krasni avtomobil!



In v slučaju, da je pri vas premalo rojakov in nimate prilike dobiti toliko članov, da bi dobili avtomobil, se potrudite za pisalni stroj ali kaj drugega. Vsk ima priliko do dobitka kake nagrade, pa naj bo nasebina še tako majhna. Glavni odbor je odločil za naše kontestante sledeče nagrade:

Table listing prizes for 200 new members, including items like Ford Touring Car, Phonograph, Typewriter, and various books.

Gori navedene nagrade veljajo tudi za Mladinski oddetek, samo je treba dvojno število otrok, ali dve otroka za enega člana, da se dobi ista nagrada. Vpoštevatje to!

Ta kampanja je v veljavi od 1. junija pa do 30. novembra tega leta. Nagrada se bo dobila za vse tiste nove člane in otroke, ki bodo spoznani sposobnim za sprejem v teku tega časa. Udeležje se lahko kontesta posamezni člani in društva kot celota. Društvo je opravljeno da nagrade le, če dobi v teku tega kontesta najmanj 25 novih članov, posamezniki so pa opravljivi do kateresibodi gori navedene nagrade, če dobe zahtevano število novih članov. Novopridobljeni člani in otroci se štejejo samo enkrat, to je, za one pristopile, katere dobi član in zahteva za njih nagrado sam, ne more dobiti nagrade za ravnoste člane še društvo.

Posebna ugodnost za nova društva in organizatorje! — Glavni odbor je nadalje sklenil, da vse nove društva, ki se ustanove tekom te kampanje, dobe vse poslovne knjige brezplačno, in član, ki organizira novo društvo, je opravičen do gorinavedene nagrade, če dobi potrebno število novih članov.

Bratje in sestre — HAJDI NA DELO!!! POŽURIMO SE ZA NAGRAĐO!!!

KJE SE NAHAJA moj bratranec Joseph Dolinar, pred 5 leti bila sva skupaj v Seattle, Washington, a sedaj ne vem, kje je. Njegov naslov bi rad izvedel. Uljudno prosim njega in rojake ako kdo ve za naslov, da mi ga prijavijo na moj naslov: Matt Dolinar, R. F. D. 1. — Harrietta, Mich. (Adv.)

COLUMBIA GRAMOFONE advertisement with price range \$30.00 - \$250.00 and contact info for Victor Navinšek.

IVAN PAJK, VICTOR DEALER advertisement with address 24 Main St., Conemaugh, Pa.

EMIL KISS, BANKIR advertisement with address 133 Second Ave., New York City and info about emigration.